

Uchwała

Rady Miasta Krakowa

z dnia

KANCELARIA RADY MIASTA KRAKOWA SEKRETARIAT	
wpłynęło dnia:	2026 -08- 28
Nr	9 p. 14 ³⁰
Podpis	

w sprawie wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobek lub klub dziecięcy lub zatrudniających dziennych opiekunów oraz dziennych opiekunów prowadzących działalność na własny rachunek, na obszarze Gminy Miejskiej Kraków

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, 1436) oraz art. 60 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2025 r. poz. 798) uchwała się, co następuje:

§ 1. 1. Ustala się następującą wysokość dotacji celowej udzielanej od 1 września 2026 roku przez Gminę Miejską Kraków dla podmiotów prowadzących żłobek lub klub dziecięcy lub zatrudniających dziennych opiekunów oraz dziennych opiekunów prowadzących działalność na własny rachunek, na obszarze Gminy Miejskiej Kraków:

- 1) dotacja na każde dziecko zamieszkałe na terenie Gminy Miejskiej Kraków objęte opieką żłobka lub klubu dziecięcego, lub dziennego opiekuna wynosi 3,50 zł (słownie: trzy złote 50/100) za godzinę opieki;
 - 2) dotacja na każde dziecko z orzeczeniem o niepełnosprawności zamieszkałe na terenie Gminy Miejskiej Kraków objęte opieką żłobka lub klubu dziecięcego, lub dziennego opiekuna wynosi 6,00 zł (słownie: sześć złotych 00/100) za godzinę opieki.
2. Ustala się, że dotacja, o której mowa w ust. 1 udzielana jest maksymalnie do 10 godzin opieki dziennie.
 3. W przypadku objęcia opieką dziecka z orzeczeniem o niepełnosprawności podmioty, o których mowa w ust. 1 oraz dzienni opiekunowie prowadzący działalność na własny rachunek uprawnieni są do otrzymania na dziecko obu dotacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i pkt 2.
 4. Dotacja udzielana jest na każdy rok kalendarzowy z wyjątkiem 2026 gdy udzielana jest na okres 1 września 2026 do 31 grudnia 2026.
 5. W przypadku, gdy w danym okresie dziecko objęte jest opieką więcej niż jednej instytucji opieki, o których mowa w ust. 1, dotacji na to dziecko udziela się podmiotowi, o którym mowa w ust. 1 albo dziennemu opiekunowi prowadzącemu działalność na własny rachunek, zapewniającemu w tym okresie faktyczną opiekę nad tym dzieckiem.
 6. Dotacja przysługuje także w okresie:
 - 1) czasowego ograniczenia lub czasowego zawieszenia funkcjonowania form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 wprowadzonego przez administrację rządową,
 - 2) przerwy wakacyjnej, realizowanej w przedziale czasowym od lipca do sierpnia 2026 roku, w funkcjonowaniu instytucji opieki, z zastrzeżeniem, że nie dłużej niż przez okres 31 dni,

3) niefunkcjonowania instytucji opieki w wyniku wystąpienia siły wyższej, zdarzenia losowego lub innej obiektywnej okoliczności uniemożliwiającej funkcjonowanie instytucji opieki,

- z zastrzeżeniem postanowień ust. 5.

7. Dotacja może być wykorzystana na pokrycie wydatków bieżących związanych z prowadzeniem instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

§ 2. Dotacja jest udzielana pod warunkiem złożenia wniosku o udzielenie dotacji. Szczegóły wniosku określi Prezydent Miasta Krakowa w zarządzeniu.

§ 3. Rozliczenie dotacji następuje w formie sprawozdania merytoryczno - finansowego. Szczegóły sprawozdania oraz terminu jego złożenia określi Prezydent Miasta Krakowa w zarządzeniu.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Krakowa.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Przewodniczący Rady

Miasta Krakowa

Beata Łachate-Łmole

**Uzasadnienie do projektu uchwały przygotowanej przez Komitet inicjatywy
uchwałodawczej uchwały w sprawie wysokości i zasad ustalania
oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobek
lub klub dziecięcy lub zatrudniających dziennych opiekunów oraz dziennych
opiekunów prowadzących działalność na własny rachunek,
na obszarze Gminy Miejskiej Kraków**

Projekt uchwały zakłada przywrócenie od dnia [...] wysokości dotacji celowej obowiązującej w 2025 r., tj. 3,50 zł za każdą godzinę faktycznie sprawowanej opieki nad dzieckiem zamieszkałym na terenie Gminy Miejskiej Kraków.

Podstawę prawną podjęcia uchwały stanowi art. 60 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. Zgodnie z tym przepisem podmioty prowadzące żłobki lub kluby dziecięce, podmioty zatrudniające dziennych opiekunów oraz dzienni opiekunowie prowadzący działalność na własny rachunek mogą otrzymać na dziecko objęte opieką dotację celową z budżetu gminy. Ustalenie wysokości dotacji oraz zasad jej ustalania i rozliczania należy do kompetencji rady gminy.

Celem projektowanej zmiany jest zapewnienie krakowskim rodzinom rzeczywistej, a nie wyłącznie formalnej możliwości wyboru placówki opieki nad dzieckiem. Wybór ten powinien zależeć przede wszystkim od oceny jakości opieki, kwalifikacji i stabilności kadry, warunków lokalowych, liczebności grup, lokalizacji placówki, jej dostępności oraz indywidualnych potrzeb dziecka i rodziny. Nie powinien natomiast być wymuszany przez różnicę w poziomie finansowania poszczególnych form opieki.

Obniżenie dotacji z 3,50 zł do 2,90 zł, a następnie do 1,90 zł za godzinę opieki prowadzi do przeniesienia znacznej części kosztów bezpośrednio na rodziców. Przy 200 godzinach opieki miesięcznie różnica pomiędzy stawką 3,50 zł a stawką 1,90 zł wynosi 320 zł miesięcznie na jedno dziecko. Dla wielu rodzin jest to kwota mająca istotny wpływ na możliwość dalszego korzystania z wybranej placówki. Powstaje w ten sposób presja ekonomiczna skłaniająca rodziców do przenoszenia dzieci do placówek samorządowych, niezależnie od ich rzeczywistych preferencji oraz potrzeb dziecka.

Taki mechanizm nie stanowi racjonalnego sposobu zarządzania systemem opieki. Wolne miejsca w placówkach samorządowych nie powinny być zapełniane poprzez finansowe ograniczanie dostępu do placówek prowadzonych przez inne podmioty. Właściwym rozwiązaniem jest ustalenie, dlaczego poszczególne placówki nie są wybierane przez rodziców, a następnie dostosowanie ich liczby, wielkości, lokalizacji i sposobu organizacji do rzeczywistego zapotrzebowania.

Według danych przedstawionych przez Prezydenta Miasta Krakowa w listopadzie 2025 r. na 2331 miejsc w żłobkach samorządowych przypadało 1543 dzieci, co oznaczało 788 wolnych miejsc. Brak pełnego wykorzystania miejsc występował zatem pomimo istotnego finansowania placówek samorządowych i dostępności prowadzonego przez miasto systemu rekrutacji. Okoliczność ta wskazuje, że rodzice, mając możliwość wyboru, kierują się nie tylko wysokością opłat, lecz również jakością i organizacją opieki, lokalizacją, wielkością placówki, liczebnością grup oraz zaufaniem do konkretnego zespołu.

Placówki niepubliczne tworzą rozproszoną i elastyczną sieć opieki. Dominują wśród nich placówki przeznaczone dla 20–40 dzieci, funkcjonujące w różnych częściach miasta i umożliwiające korzystanie z opieki blisko miejsca zamieszkania albo pracy rodziców. Ogranicza to czas i koszty dojazdu, zmniejsza natężenie codziennych podróży oraz pozwala dostosować wybór placówki do rytmu funkcjonowania konkretnej rodziny.

Przywrócenie stawki 3,50 zł za godzinę nie stanowi uprzywilejowania określonej kategorii podmiotów. Dotacja jest przyznawana na dziecko objęte opieką i służy wykonywaniu zadania publicznego, jakim jest organizacja opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Jej gospodarczym i społecznym beneficjentem jest przede wszystkim rodzina, ponieważ odpowiednia wysokość dotacji pozwala ograniczyć opłaty ponoszone przez rodziców i zachować dostępność różnych form opieki.

Świadczenie „aktywnie w żłobku”, finansowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, przysługuje na jednakowych zasadach dzieciom korzystającym z placówek publicznych i niepublicznych. Przy porównywaniu kosztów poszczególnych modeli należy zatem uwzględniać je po obu stronach albo pominąć po obu stronach. Nie może ono stanowić argumentu za ograniczeniem miejskiego wsparcia wyłącznie dla placówek niepublicznych.

Z punktu widzenia finansów Gminy Miejskiej Kraków dotowanie miejsca w placówce niepublicznej pozostaje rozwiązaniem zdecydowanie mniej kosztownym niż tworzenie i utrzymywanie analogicznego miejsca w placówce samorządowej. Przy stawce 3,50 zł za godzinę miesięczna dotacja wynosi przeciętnie około 700–735 zł na dziecko. Tymczasem całkowite koszty funkcjonowania miejsc w placówkach samorządowych wynoszą kilka tysięcy złotych miesięcznie, a ich wysokość dodatkowo wzrasta w przypadku niepełnego wykorzystania dostępnych miejsc.

Zachowanie zróżnicowanej sieci placówek pozwala miastu uniknąć ponoszenia wysokich kosztów stałych związanych z utrzymaniem budynków, administracji, infrastruktury i zatrudnienia niezależnie od liczby dzieci faktycznie korzystających z opieki. System oparty na dotacji podążającej za dzieckiem reaguje natomiast na rzeczywisty popyt – wydatek powstaje wtedy, gdy dziecko faktycznie korzysta z opieki.

Przywrócenie dotacji powinno zostać połączone z systematyczną analizą wykorzystania wszystkich miejsc opieki finansowanych ze środków publicznych. Analiza ta powinna być prowadzona według jednolitych zasad, niezależnie od tego, kto prowadzi placówkę. Powinna obejmować w szczególności:

- stopień wykorzystania miejsc;
- całkowity koszt funkcjonowania jednego miejsca i koszt opieki nad jednym dzieckiem;
- wysokość środków pochodzących z budżetu miasta, budżetu państwa i funduszy europejskich;
- stabilność kadry i ciągłość sprawowania opieki;
- wyniki kontroli oraz ocenę jakości opieki;
- zainteresowanie rodziców i przyczyny rezygnacji z korzystania z placówki.

Dopiero takie dane pozwolą podejmować racjonalne decyzje dotyczące rozwoju, reorganizacji, łączenia, zmiany sposobu prowadzenia albo wygaszania placówek. Kryterium nie powinien być ich status własnościowy, lecz jakość, efektywność ekonomiczna oraz rzeczywiste zainteresowanie rodziców. Placówki dobrze oceniane i chętnie wybierane powinny mieć możliwość dalszego funkcjonowania, natomiast miejsca trwale

niewykorzystywane powinny podlegać restrukturyzacji bez względu na to, czy są prowadzone przez gminę, przedsiębiorcę, organizację społeczną czy inny podmiot.

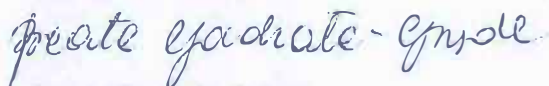
Wprowadzenie stawki 3,50 zł za godzinę stworzy warunki do uczciwego porównania poszczególnych placówek. Rodzice będą mogli podejmować decyzje na podstawie jakości i przydatności oferowanej opieki, a nie pod wpływem sztucznie wytworzonej różnicy finansowej. Ich wybory staną się zarazem obiektywną informacją dla miasta o rzeczywistym zapotrzebowaniu na poszczególne placówki i formy opieki.

Projektowana uchwała służy zatem jednocześnie ochronie interesów rodzin, zachowaniu pluralistycznego systemu opieki oraz stworzeniu podstaw do racjonalizacji wydatków publicznych. Długofalowa oszczędność nie powinna polegać na ograniczaniu najtańszego dla miasta sposobu zapewniania opieki, lecz na zmniejszaniu kosztów stałych miejsc, które – mimo wysokich nakładów publicznych – nie są wybierane przez rodziców.

Skutek finansowy przywrócenia stawki 3,50 zł za godzinę należy ustalić na podstawie rzeczywistej liczby dzieci objętych dotacją i liczby godzin sprawowanej opieki. Jednocześnie ocena skutków uchwały powinna obejmować możliwe oszczędności wynikające z ograniczenia kosztów utrzymywania niewykorzystanych miejsc samorządowych, a nie wyłącznie wzrost wydatków w pozycji dotyczącej dotacji celowej np. wdrożenie modelu zlecenia prowadzenia placówek samorządowych przez organizacje samorządowe lub przedsiębiorców (dla każdego 1000 miejsc zleconych pozwoli to wygenerować przy średnim koszcie utrzymania miejsca na poziomie 3700zł/miejsce - 10-20 mln zł).

Mając na uwadze interes krakowskich rodzin, efektywne wykorzystanie środków publicznych oraz potrzebę oparcia systemu opieki na rzeczywistych wyborach mieszkańców, podjęcie uchwały jest zasadne.

W imieniu Komitetu:

Beata Gadzała-Grzęda